

Előfizetési felhívás
MAGYAR UJSÁG
folyó évi október—december folyamára.

Ellerfeleink rossz akarata, miután gyanúsítások, rágalmaik sikertelenek maradtak, legutóbb már azon aggodalom terjesztésére vetemedett, mely szerint a kormányhatalom előbb utóbb elfogná az omni lapunkat.
Ezen, az általuk oly szabadelvének magasztalt kormányra nézve épen nem hízoló lépésük híven jellemzi kétségbeesésüket, vak dühöket, melyben később önmagukat is sértik, csak hogy azzal nekünk árthassanak.
E rossz akaratú törekvésekkel szemben az új évnegyed küszöbén szükségesnek tartjuk figyelmeztetni a t. cz. közönséget, miszerint csupán tőle, az ő nagy mérvű partolától függ, hogy a hatalom és pártjának minden erőfeszítése s még nettán alkotmányellenes üldözési kísérletei is sikertelenek maradjanak.
Mert a károkozó jogfeladások után új törvényeinket még fönmaradt s a sajátjára vonatkozó cikelyei — noha tulszigorúak, de lehetlenné teszik azt, hogy a hatalom valamely lapot betiltson, megszüntessen, mint ezt az előbbi abszolút rendszerek alatt tette.
A kormány hatalma csupán odáig terjed, hogy ellenünk pöröket indíthat, — és ha dacára abbeli igyekezetünknek, mely szerint valamint eddig, ugy ezután is a törvények korlátai között tartjuk magunkat, s nem hiszünk, hogy a független polgárokból alakuló esküdtsek ilyen irányú működésünkért elítélhetné, — ha mindennek dacára elmarasztalának, a felelős szerkesztő kész a szent ügyért fogságot szenvedni, és ez esetben pótolni fogja őt második, ha kell harmadik, negyedik stb. elvtárs, de a lap irányja minden esetben változatlan marad.
Viszont a kiadó fedezni fogja a biztosítéki alapon pénzbüntetések által netán okozandó hiányokat, miután az előfizetési pénzekből kárterítést nyer.
E szerint csak azon — a közönségtől függő körülmény idézhető elő a lap megszüntését, ha az ismételt pénzbírságokat az előfizetések nem fódözhetnék. E bajt azonban a t. cz. közönség lelkes támogatása elháríthatja.
Csupán a közönség akaratától függ tehát, hogy lapunk minden fondorlat dacára rendületlen fenálljon.
És mi az eddigi részvét után bizonni mérjük, hogy a közönség támogatása napról napra növekedni fog, s hogy mint eddig, ezáltal is megkülönböztet a kormánytól híveinket ugy lapunk tisztán nemzeti irányra, mint fenállása ellen irányzott cselekvéseinek.
Lehetetlen, hogy ebbeli várakozásunkban csalódjunk.
A szabad sajtó a közönség javára, előnyére szolgál; a szolgávis törpült sajtó elárulja a közönség érdekeit. Midőn tehát a közönség nem pártolná az ő legszentebb jogait függetlenül s értelmesen védő közlönköket, — saját legfőbb érdekeit hagyja cserben, a mit az áldozat és szabadságra törekvő magyar közönségről feltenni sértés volna.
Mi elmondhatjuk bizonni, s a nélkül, hogy bár ellenségeink részéről ellenmondástól tartanánk: hogy lapunk határozott, független, nyílt magatartása a szabad sajtó újabb megalapításában első és legfőbb tényező volt; különösen pedig lehetővé tette azon mérhetően becsü körülményt, hogy a közönség legnagyobb hazánkba Kossuth Lajos messze kiható, rendkívüli hatása, s kiszámíthatlan horderejű nyilatkozványait olvashatta. Általában igyekeztünk mindent megtenni az országos közszellem fölebrzés-tésére, az ország veszelési állpotának földerítésére.
Az összes nép hivatása, hogy a megismert tájokot orvosolja; „egyeb hazafi csak annyit tehet, a mennyi erőt neki a nemzet kölcsönöz”.
Folkérjük ennélfogva honfiai tisztelettel elvársatunkat, hogy lapunk terjesztését, — az alkotmányos önállás biztosítékainak visszaszerzésére és a társadalmi egyenlőség, szabadság elvneik érvényesítésére irányzott hazafii törekvések egyik igen fontos támogatásul tekintvén: az új negyedévre minél számosabb előfizetők gyűjtésére közreműködni sziveskedjenek.

Böszörményi László.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK:

Postán küldve:
Évnegyedre (október—december) 4 ft. 30 kr.
Egy hóra 1 „ 50 „
A pénzes levelek bérmentes köldése kéretik. — Gyűjtőinknek, tiz előfizetési példányra egy tiszteletpéldányt szolgatunk.

A Magyar Ujság kiadó-hivatala

(1-3) Pest, egyetem-utca 4. sz.

Kötelezvény.

A nagy-károlyi nemes gubás czéh alólt tagjai, — tudva és észre vé az, hogy a becsület minden jó érzés s gondolkozás ember előtt, egy értékű az élettel; — tudva és szem előtt tartva Idvezítőnk ama magasztos intését: „a mit magadnak nem kívánsz, ne cselekedj azt másokkal”, tizta lelkiismerettel kötelezzük magunkat, hogy soha sem magunk személyében, sem mesterségbeli segédeink; avagy hozzánk tartozóink által mesterségünkben, — ócska vagy már földolgozva volt gyapjuféléit, — tóhén vagy más féle szort, a tizta jugszupjan kívül nem használunk, nem dolgoztatunk; — a ki pedig alóltrottak közül, e becsületes szándékkal tett fogadását, kötelezettségét megszegné, az ellen cselekednék, és ez reá, akár a rendes műhely-vizsgálatok folytán, — vagy akár mi más uton és módon kivilágosítatik, azonnal megszünik czéhünk tagja lenni; sem magamagát, sem más többé ötét annak nem tarthatja, s ezt senkitől nem is követelheti; minólfogva a czéh gyulésibe részt nem vehet, oda megsem hivatik; a gubás szinbe nem áruhat, — a hallóbeli közössége megszünik, és poeig a czéh-társulaton való minden követe,hetés nélkül.
Kötelezzük továbbá magunkat, hogy a on gubás mesterrel, ki vagy e kötelezvényt alá nem írta, — vagy aláírva ennek tartalma ellen cselekedett, — soha nem társalkodunk mint gubás mesterrel, — vélek együtt vásárolkra nem megyünk, a oit, hacsk kivihető, egy helyen nem árulunk, s velök minden mestertársi közösséget megszüntetünk, a becsületes orshet illeto mindenféle közös használatokból kirekesztjük; egyzzóval: mint olyat, ki — vagy becsületbeli kötelezettsége ellen cselekedett, — vagy ily kötelezettséget el nem fogadott, társaságunkra méltónak nem tartva, megvetjük.
Mely szabados tetésünkre szerint önként tett kötelezettségek szentel és kifogás nélkül leendő megtartására, ugy kötelezzük magunkat, hogy azok ellen, kik ezeket vagy el nem fogadják, vagy elfogadva meg nem tartják, törvény utján is lehessen érvényesíteni e kötelezvény pontjait; midőn ellenben, az ilyeneknek a czéhi társulat tagján vagy ezek ellenében semmi legkisebb követelésök nem lehet, s a czéhebe leendő visszakebeleztesőket, semmiféle hatóság utján nem eszközölhetik.
Kelt Nagy-Károlyban, april 29-én 1866.
Egy József, m. k.,
czéhjegyző.
Czéhmesterek:
Kajdi József, m. k.
Keresztsgzi Mihály, m. k.

2264 (1) Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott sajtó nyomdájában Pesten 1867 (egyetem-utca 4-dik szám alatt.)

Kir. kizár. szabad.

ELET-ITAL
(Lebenstrank)

gyógyóerővel bíró hatásos növényanyagokból készített, s jeles orvos urak által elemeztetve, valamint egyéb hiteles előkelő egyének elismérése szerint kitűnő szernek bizonyult be hidegtelek, emésztéshány, bel- és gyomorgöres, epeinger, hányás stb. ellen.
Ára egy nagyobb üvegnek 80 kr.
„ „ kisebb „ 55 „

SÓSBORSZESZ
(Präp. Franzbranntwein).

Jelesen készítve figyelmet érdemel gyógyhatásánál fogva, köszvényes, rheumatikus hajok, szagafatás, fagyas, fog- és fülfájásoknál, s általában minden bennulások és sérülések ellen, sőt fog-tisztítószerrül is igen használható, mert nemcsak a fogak fényt öltögeti, de a foghúst is erőbíti, és a szájt tizta szagtalan ist nyer a szesz elpárologása után!
Ára egy nagy üvegnek 1 ft.
„ „ kisebb „ 45 kr.
Használati utasítások magyar vagy német fordításban jelentékeny orvosi s egyéb elisméro bizonyítványokkal, valamint bizományosaink névsoraival ellátva minden üveghez mellékeltetnek.

Numvári Werther Frigyes

Életital- és sóborszesz-gyárának irodája és főraktára Pesten, országút 25. sz. a muzeum áttelében.

2263 (1-2)

A SZÜLEKET ÉRDEKLŐ.

Hosszu időt igénybe vett szorgos tanulmányozásomnak sikerült a gilisztabetegségek, mely a gyermekek sorából oly tömérd k áldozatot ad a sírnak, az általam feltalált „Giliszta-csokoládémban” tökéletes gyógyserült állítani elő. Használati módja a születek gyögyölén olvasható.
Kapható Pesten: Török József gyógytára és A. Thalimayer és társa kereskedőseiben, s eze; kívül számos bizonylatokat tartalmazó könyvecskékben jgyzett t. bizományosinnál. Ára egy dbnak 20 kr., nálam helyben 6 db. egy ft. — Megrendelhető postautánvétellel az egész bi:odaomban. Kröczer Ágost s. k. gyógyvz. Tokatban.

Nyilatkozat.

Alólt cs. kir. birodalmi vegyész, támaszkodva a találmány pontos gyógyserzészeti boncolásának eredményére. Véleményét ezen nnel kinyilatkoztatja miszerint Kröczer Ágoston tokaí gyógyserész ur által „Giliszta-csokoládé” név alatt feltalált és készített giliszta ellenes születek erős hatásuk dacára is, az azt használók egzságére nézve — a meghatározott adagon belül — hosszabb használat mellett is, minden tekintetben teljesen ártalmatlannak. — Becs, márcz. hó 15. 1867. Kletzinsky V. s. k., cs. kir. birodalmi vegyész.

2255 (1-12)

Könyvárusi jelentés.

Alóltírott, tisztelettel jelentem a t. cz. közönségnek, miszerint a sárospataki reformált főiskola könyvtárakában található könyvek kezelését a főiskolai igazgatóságtól szerződésszerűleg magamra vállaltam. Bizalommal kérem a t. cz. megrendelőket, hogy megrendelő leveleiket ezután hozzam, mint a főiskola egyedüli bizományosához, sziveskedjenek intézni. Az albizományosok ezental velem, nem pedig a főiskolai könyvtárnok ural fogják számadásaiikat kiegyenlíteni. Sárospatak, május 1-én 1867. EPERJESI JÓZSEF, sárospataki könyvárus.

2125 (7-12)

TÉLI IDÉNY

A BUDAI CSÁSZÁRFÜRDŐBEN.

Alóltírt ügyvivőség, a budai közúti vaspálya építése alk. imából bátorságot vesz magának a t. közönséget, s különösen ama tisztelt földbírtokos urakat, kik a nyári idény alatt gátolva vannak a fürdőik látogatásában, figyelmeztetni a közelgő császár-fürdői téli idényre, midőn is a gyógyfürdők a legkiválóbb sikerrel lesznek használhatók.

A külföldi vendégek által is mind nagyobb mérvben látogatott gyógyhelyiség dicsegetésétől tartózkodva, csak azt említtük föl, hogy:
1-ször. E fürdőnek nagy, fűdött, a kedvezőtlen időjárástól védet sétacsarnoka van és minden folyosóját üvegfalak védik a légvonaloktól, s a folyosók, valamint a szobák, fűtésre is berendezték.
2-ször. A császárfürdő kedvező helyzetével a világ egy fürdője sem vetélkedhetik, Magyarország fővárosában fekvődjén ugyanis, a fürdőhelyiség által nyújtott szórakozások mellett még a változatosságban gazdag fővárosi élet élvezben is részeshül. Végre
3-szor. A császárfürdő a téli gyógyfürdőre oly egyszerű és a köszvény, s csúszos stb. bántalmakon biztos gyógyhatású gőzfürdővel rendelkezik, melynek párja nincs egész Európában.

Egyszerűs mind ajánljuk intézetünk a t. közönségnek, s különösen a t. országgyűlési képviselő uraknak kényelmes, diszes hónapos szobáival és kitűnő konyhajával; ekülönítet, több szobából álló családi lakások is állván rendelkezésre. A rendelkezés alatt levő 200 szoba ára: egy-egy szobáért egy hóra 7 ftól fölébb az igények és kényelem szerint. Naponkint társas étkezés (table d'Hôte) négy tal étellel 50 kr.; gyógyétkezés- és étkekkel az intézet jónévvü vendéglőse étlap szerint méltányos olcsó árakon szolgál.

Az ügyvivőség feladatát tizste a t. fürdővendégek s lakók kívánalmainak a legnagyobb készséggel megfelelni.
Budán, 1867. szeptember 20.

A budai császárfürdő ügyvivősége.

2265 (1-3)

40-ik szám.

Tizennegyedik évfolyam

Pest, október 6-án 1867.

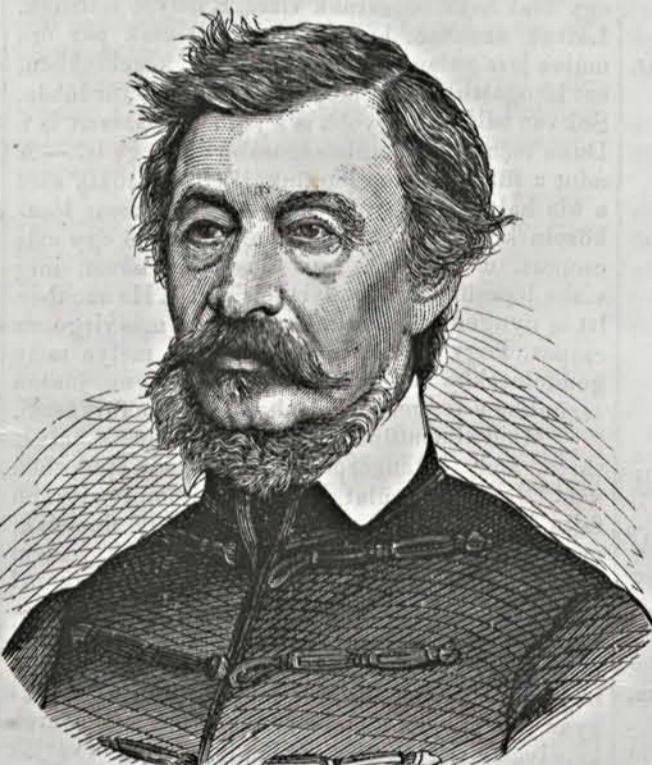
Előfizetési föltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok egyútt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak. A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy, négyszer hasábozott petit sor, vagy annak helye egyszeri íttatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri íttatásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelk Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön minden íttatás után 30 kraj.

Vandrák András.

Az eperjesi ág. hitv. kollegiumnak minap tartott készázados jubileuma hazánk felső vidékének ezen mindig fontos nemzeti misiót teljesített tanintézetére fordítá a közfigyelmet. S csoda-e, ha a mintáknak, a közmívelődés-, tudomány- és nemzetség szellemeinek szentelt ünnepey komoly óráiban, a megemlékezés és érdekltség azon férfiak mellett, kik e köztintézetnek egykor alapítói, utóbb őrei és vezetői voltak a multban, azok felé is fordult, kik a legközelebbi időkben s a jelenben is annak élén állának s magoknak körülje nagy érdemeket szereztek. Ezek egyike a köztisztletben álló, s a tudományosság terén magának országos nevet szerzett Vandrák András, ki az eperjesi kollegiumnak 34 év óta rendes tanára, a bölcsészeti tanszéken.
A „Vasárnapi Ujság”, eddig is követett eljárásához híven, különös gondot szert fordítani a hazai tudományosság és mívelődés bajnokai s azok közt a tanférfiak érdemeinek méltatására. Örömmel ragadja meg annál fogva a jelen alkalmat is, hogy e férfiak egyik jelesbikének arcképét s munkás élete fövbvadásait olvasókóre előtt bemutassa.
Vandrák András 1807-ben született Gümörmege Csetnek mezővárosában s az ottani elemi iskolában kezdé meg tanulását. Tizennégy éves korában a rozsnói gymnáziumba vitték szülei s itt a latin klasszikusokban ép oly szép elmenetelt tett, mint a magyar irányban s a történetben és földrajzban. Esztendő multával már magántanítól alkalmazták kisebb tanulók mellé, sőt az alsóbb osztályokban is mint egyszer pótolta a tanárt. Korán kitűnt hajlama a tanítói pályára s ügyessége és szerencsége abban.
A bölcsészeti tanfolyam hallgatására 1824-ben Pozsonyba készült menni; de a nyári szünetidő házaknál földvidékeinek beutazásával töltvén, Eperjest is utba ejté s itt a kollegium hirneves bölcsészettanárának, a derék Greguss Mihálynak ismeretségébe jutott. A Pozsonyba menetel tervével felhagyott s Eperjesben maradt. A lelkes tanár vezetése mellett a bölcsészet addig nem is sejtett mezei nyíltak meg lelke előtt s bölcselkedésre és öngondolkodásra hajlandó szelleme kimerithetlen táplálékot

VANDRÁK ANDRÁS.

bölcsészeti előadásait hallgatta. Fries bölcsészete gyakorlati s erkölcsi irányu volt s Vandrák e szellemet tette magáévá s tartotta meg egész életén át. Jénából, miután még Németország nevezetes részét beutazta, épen az 1831-diki nagy kolera idején tért vissza hazájába. Másfél évig még a Szirmay péntola a tanárt. Korán kitűnt hajlama a tanítói pályára s ügyessége és szerencsége abban.
A bölcsészeti tanfolyam hallgatására 1824-ben Pozsonyba készült menni; de a nyári szünetidő házaknál földvidékeinek beutazásával töltvén, Eperjest is utba ejté s itt a kollegium hirneves bölcsészettanárának, a derék Greguss Mihálynak ismeretségébe jutott. A Pozsonyba menetel tervével felhagyott s Eperjesben maradt. A lelkes tanár vezetése mellett a bölcsészet addig nem is sejtett mezei nyíltak meg lelke előtt s bölcselkedésre és öngondolkodásra hajlandó szelleme kimerithetlen táplálékot

nyert. Jogot és hittant is itt kezdé tanulni; de sem a magyar positiv jog, mely még akkor a kiváltságok tana volt, sem a positiv theologia nem elégíték ki. A bölcsészeti jog, mely az emberi természetben gyökerező általános igazságot tartalmazza, inkább szölt lelkéhez s erős meggyőződéseket érlelt benne. Mind a mellett ama tudományokból is kitűnő sikerrel tette le a végvizsgorlatot s az életbe — jó bizonyítványok mellett — ritka képzettséggel is lépett ki. Egy évig még nevelősködött a Máriaássy háznál, ez évet is, növendékével együtt legnagyobbreszt Eperjesen töltvén, folytonosan képezte magát.
1829-ben külföldi egyetemek látogatására utlevelet nyervén, Jénába ment, hol a nagy tudományu, ékesen szóló, szerény Fries

csészet tanárául. Mint a gazdagon rakott méh, olyan volt már ekkor. Lelkét nem száritotta ki a philosophia; mint maga mondá, „Hegel dialektikai s Herbarth matematikai pókháló!” nem fonták be lelkét; a bölcsészet élet és igazság volt neki; s a mellett az ó és ujkor remekiróiban szeretni tanulta a szépet, jót, igazat; Homer, Herodot, Pindar, Shakespeare és Göthe kedvencei valának s izlése a formák, — elméje az eszmék iránt egyaránt fogékony volt.

Igy lépett Vandrák a tanári székre, hol 34 év óta működik sikerrel, áldásosan, közszeretet s elismerés mellett. Eleinte a bölcsészeti tanfolyam összes tárgyait kellett előadnia nem csupán a tisztán bölcsészetiéket, hanem történelmet, statistikát, latin és görög nyelvet is, és pedig 1840-ig latin nyelven. 1842-től kezdve az igazgatói hivatal terhei is járultak a tanári teendőkhez s e hivatal, kevés közbenvetésel egészen 1860-ig viselte, míg végre ismételt kérelmére az iskolai pártfogóság öt attól fölmenté.

Munkás élete elfoglaltságában csöndesen, de bizonni hatva, feltűnést soha sem keresett. Számatlan tanítványai azonban messi vidékre elvitték hírét; s a környék is nem egy kitüntetéssel fejezte ki tiszteletét az érdemes férfiú iránt; 1846-ban Trencsén-, 1847-ben Árva megye fizte táblabírái koszorujába. De még széles körben lón ismeretes könyvei által, melyek többnyire bölcsészeti előadásainak vezérfonalai gyanánt kiadva, általános elismerésben részesülnek s a m. tud. Akademia figyelmét is magokra vonták, mely öt már 1847-ben „jeles philosophiai munkái tekintetéből” tagjának választotta.

1848. deczemberben, a kassai útközvetben, mint nemzetör vett részt, miért haditörvényszék elé idéztetett.

Három évvel később, az eperjesinél jóval tetemesb fizetésre a soproni főiskolához igazgató tanári hivatalra hívatott. De kedves Eperjesét, hová a tanuló és tanár oly s annyi drága emlékei fűzték, nem akará elhagyni világi előny kecsegtetéseiert. De ha ő szerette férfiukora munkásságának helyét s ragaszkodott ahhoz, e szeretet és ragaszkodás nem is maradt viszonzatlanul. S mi-

1390. (Ant. Szerdai „Notitia veteris et novi capituli ecclesiae Albensis” pag. 58. 59.)

1337. Ez Erdélyre nézve siralmas év Enyedet a szerencsétlenség középpontjává tette. Zsigmond császár és királynak a husziták leverésére kioroszkolt adói s talán a földesuri nyomás is Erdély pöröstályát felkelték. Ezek Márton és Antal vezérek alatt fölkeltek s különösen a Nyírség, Szilágyság, s Szamos-mentével érezték földesuraik s a kormány elleni haragjokat. A nemesség Torján gyűlést tartott, szövetségre lépett ellenök s Csáky László erdélyi vajda eredménytelen ütközetet vívott velök; ennek következtében Apátiban ideiglenes békére léptek, melyben a obbgyok földesuraik ránti tartozásai szabályoztattak.

De Antal a pórhad vezére nem tartván meg a feltételeket, Kolozsvár alá száll, hol maga elfogatik, sergét szétverik.

A végső jelenetnek színtere az enyedi kastély volt. A menekülő pórok itt kerestek menhelyt, de a nemesség utánok rohant s december 15-én a kastélyt bezárván, az egész várost feldulta, félegette. (Thuróczi IV. 22. Éder. „Observat. ad Felmer” s utánok Szalai. „Magyarország története” II. köt. 339. 400 lap.)

1551. Ben Izabella királyné biztosítja vagy inkább Balassa és társai által biztosítottja a káptalan e kastély visszaadásáról, melyet csak bizonyos okokból, ideiglenesen foglalt el. (Ant. Szereday „Not. Capit. Alb. Trans.” 170. 171. p.)

Az ezt tárgyzó fontos okmány kétségkívül teszi, hogy az enyedi kastély a fehérvári palota birtokában volt. Miként jött oda, arról nincs eddig adat. Hogy itt már sem Kis Enyed, sem más helység nincs szóban, bizonyítja épen ezen lefoglalás a királyné részére, melynek — csak egy fontosabb pont s Martinuzziól lévén szó, épen egyházi kastélyval szemben, — van értelme. Különben ezen birtoklás a káptalan nevét tartalmazó feliratok s a nem sokkal később bekövetkezett világiatisítás (secularisatio) még kétségbevonhatlanabbul bizonyítják.

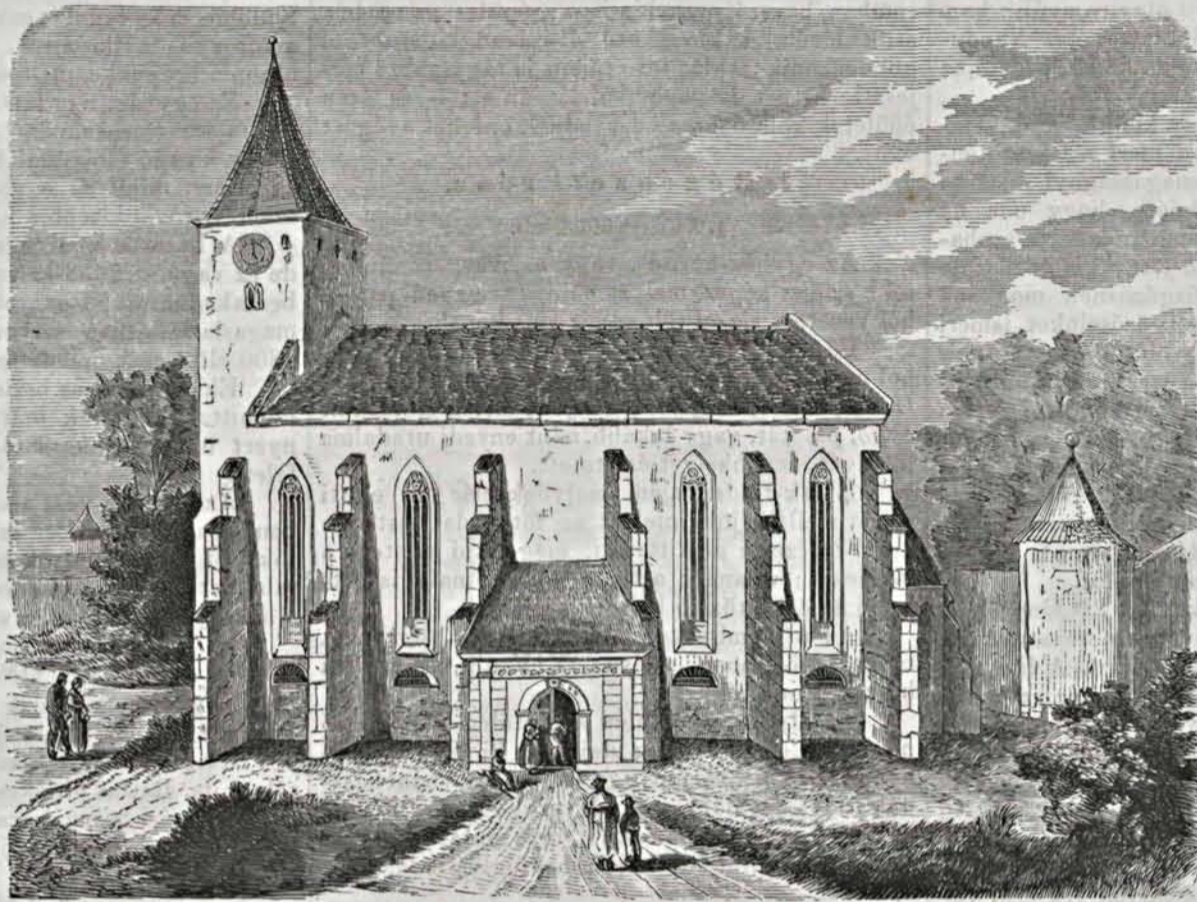
1556. Ez évben a gyulafehérvári káptalan világiatisítatik s birtokai, tehát ezek között Enyed is fejedelmi kézre jut. (Gr. Kemény József Not. Capit. alb. J. 35. lap.) Ekkor történetelt, hogy a Bethlen féle ház s illetőleg a kastély főkapuja feletti 1541 évszámot mutató kőtáblát, melyen a káptalan felirata volt, bevagdalták s olvashatanná tették, mely csak most, a 48—9-ké évek után történt helyreállításakor tűnt ki újra, fenn a Capit szó s alól az említett évszámmal.

1559. Enyedet Báthori Zsigmond jegyájdéknépen nejknek Mária Christiernának adta volt. 1559. április 8-án ez az enyedi uradalmat Báthori Endrénének, mint ujonnan választott fejedelmnek visszabocsátja.

1564. Ez évben az enyedi nagy templomban

történt azon nevezetes egyházi gyűlés, melyben az azelőtt egyesülve volt protestánsok végképen elszakadtak egymástól s a mely mindazonáltal azon igaz vallási törelemnek veté meg alapját, mely mai napig virágzik Erdélyben.

Már az 1263-ik tordai országgyűlés kijelölte az itteni teendőket, ezen szavakban: „Végezetre minthogy a vallás dolgában s nevezetesen az Urvacsorija iránt a magyar és szász eklézsiáknak

Nagy-enyedi képek: 1. A reformátusok egyháza — (Nemes Ödön rajza után.)

parjakk között nincsen egész megegyezés. A honn-az azelőtt két esztendővel a Felséged (János Zsigmond) engedelméből Medgyesre synodus gyűjtetett vala, a végre, hogy a Sz.-Írásokból megvizsgáltatván, a mennyiben még fennmaradt volt, ez a vetélkedés eligazították. Hogy azért az Isten dicsősége a az. írásból minden kegyes embereknek jobban jobban kitessék, végeztetett:

avagy csak ezen az uton az egymás között támadó veszekedések és ellenkezések csendesítésenek. (Pápai Páriz Rud. Rediv. ad h. a. n. 1564.)

Ez enyedi gyűlésre három prot. superintendens jelent meg: a lángszónoklatú Dávid Ferenc és Alesius Dénes a magyarok, — és Hebler Mátyás a szászok részéről.

De nem egyezhettek meg s két felekezetre szakadtak. Ettől kezdve vették fel Hebler hívei a lutheranus-, Dávid és Alesiuséi a református nevet. De Dávid Ferenc két év múlva az unitarius dogmákat fogadta el s így Alesius lett az első ref. püspök Erdélyben. (Bod Péter „Sz. Polycarpus” 13. lap.) Az egyházi gyűlések ezentúl is tölben Enyeden, nyárban M. Vásárhelyt tartattak.

(Folyt. követték.)

Képek a párisi kiállításról.

(Chinai és japáni telepek. — Joo-Gov az óriás és Mow a törpe. — King-Foo és Ah-Jing asszonygok. — Chinai és japáni árucikkok.)

Ha a kiállítási épület belsejében a gépek dübörgése, az ezerféle termény, iparcikk, műremek látása s a folytonosan föl-alá hullámzó tömeg zibongása elfárasztott: kilépsz az épületet környező térre, hol

hogy az eklézsiáknak tanítói és más istenfő, s az. írásokban jártas-kötes emberek, mindazok, a kik az úrvacsorájában a Krisztus tulajdonságait testiképen jelen lenni vallják, mint azok, a kik sacramentariusoknak nevezetnek és az úrvacsoráját jegynek, jelnek tartják, tizenötöd nappal az után, hogy Felséged isten segédelmével Fehérvárra érkezik, Enyed városába gyűlenek stb. — (In actis Dietae Torden. An. 1563

azon tárgyak, melyek kiterjedésük miatt az épületben nem találtak helyet, a roppant körpalotán kívül, külön házakba, palotákba, templomokba, kertekbe, sátrákba s külön bekerített udvarokba kerültek, hogy ott tárujanak a világ szeme elé. Egy óriási, a legmagasabb tornyokkal vetekedő világító-torny, mely valamely francia kikötőbe van szánya: szintén „kiállítási tárgy,” melyet magassága zárt ki a sajátképi tár-

latból. Iskolák, munkás-lakok, kórházi és ápolalminták, török, tunisi és marokkói kioszkok s mindazon dolgok, melyek, mint mondók, tömeges vagy számos voltakulni fogva nem fértek a civilizatio templomába, az ezt körvező téren csalják magukhoz és magukba a tudnivalók és kíváncsiak záradok-seregét.

E „kiállítványok” közt alig van valami, a mi nagyobb vonzerővel bírna ránk nézve, mint a népmérete vonatkozó telepek, melyek közt legérdekesebbek a chinai és japáni lakházak. Mindnyájan, mióta emlékezni tudunk, sovárogtunk a „mennyei birodalom” félig leleplezett vagy félig fődött titkai után, s míg szerencsés, arabot nagy néha jutott alkalmunk látni: eleven chinaihoz sohasem volt szerencsénk, legkevésbé azonban chinai nőhöz, kinek mesés picizségü lábai példaszóvá váltak.

Ha a kiállítási épület magyarországi osztályából kilépvél, balról a Szajna irányára fel tartunk: apró csöngetyűkkel és sárkányokkal, szalmából és gyékényből művészien fonnott ernyőkkel díszített házesoprotot látunk, melynek szellős csarnokai halmon épültek. E csarnokok oszlopainak karcu derekát ismeretlen folyondárok futják körül, melyeknek alüfűgő virágarangjai egy kis tóban tükröződnek. E főleg egy szintén szokatlan szerkezetű hidat vontak, mely kapocs gyanánt szolgál egy nagyobb és kisebb ház között.

A chinai telepen vagyunk. A mi az idegenre

nézve legérdekesebb volna: sajátképeni chinai lakház, olyan, minőt Kun-fu-cse házában láttak irigylésre méltó utazók: nem nyitja meg számunkra a chinai embernek otthonát. Ezzel a kiállítási bizottság magát a chinai császár ő felségét vádolja, ki nem szivesen bocsátá népét a barbár francziák által rendezett nagy nép-bucsurára.

Már mikor az eredeti alaku és szerkezetü kapuhoz érünk, hogy egy fél frankért bemeneti szabadságot váltunk: egy törő metszett, telivér chinézerelel esik örvendetes találkozásunk, kinek leborotvált koponyája közepéről oly hosszú, sűrű, fényes fekete és selyem-lágy konty függ alá, melyért méltán megirigyelhetné őt bármely nő. Épen sarkát verte a bőresztor formára sodorított haj, melyet, ha hátul alkalmatlankodott, karjára fűzött s így lógatá le elől. Igazi tatár-mongol arc volt, puha olajsjin bőrrrel, kiálló pofacsontokkal, apró, aczélfényű, fekete, rézsút metszett szemmel, melynek külső sarka magasabban áll a belsőnél. De e vonások mégis szelidséget és értelmet mutattak. Alig várjuk, hogy beléphessünk az egyik házba.

Chinai csecsebecsékkel, elefántcsontból bámulatos művészettel faragott tornyocsákkal s esz-közökkel, gyönyörű porcellán eszékkel, drága legyezőkkel, szögletes érmekkel, ragyogó szövetekkel, theával, czukorkákkal, „mennyei” süteményekkel stb.-stb-vel ellepett asztalok s áll-

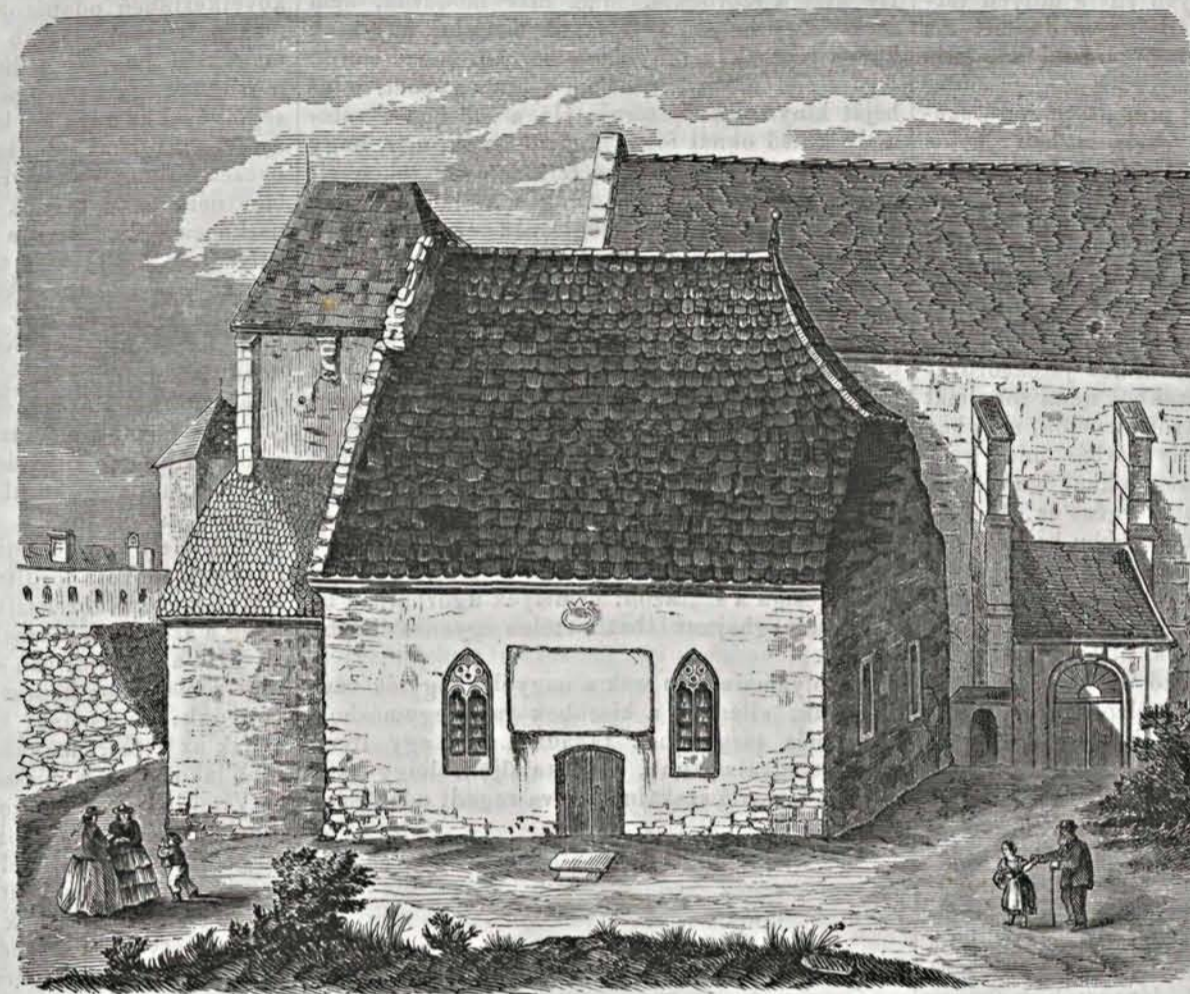
vérből. De nini, élnek, sőt az egyik el is tüszentette magát, s ha még most is kételkednénk, megbántanók őket, mert amaz legzeji most magát, mialatt néhány szót ásitva, fordul társához. Ásitva mondom, jöllehet nem ásitott; de torokhangon s tátott szájjal beszélt, s így a mi európai ásitásunkra emlékeztetett.

E két nében van szerencsém önöknek King-Foo asszonyt és Ah-Jing kisasszonyt bemutatni. King-Foo nem volna érdektelen, ha Ah-Jing nem ülne mellette, ki, noha nem több 12 évesnél, tökéletesen ki van fejlődve s oly csinos arca van, hogy nálunk Magyarországon is, hol bővében vagyunk a szép nőknék, számtal tenne. Az európai nő előtt legelőbb is frizurájuk tűnik föl. Csodálatos architektúrája ez a hajnak, melyet valami tapasztal vagy péppel meggyúrunk s lemezekké, rózsákká, tölcsekké lapítva, gömbölyítve s dajva, néhány fa rudacsókára úgy fölcsváritanak, hogy onnan hetek múlva sem fejjel le, mert az igazi chinai frizura oly tökéletes, oly művészi, hogy annak fölépítéséhez nem lehetne hozzáfogni minden reggel, mint itthon; ahhoz sok idő kell s így sokáig el is tart.

Ah-Jing arca inkább kerek és piros mint a kerek és piros mint a rózsá; homloka fehér, szeme, noha rézsút, mégis szép s oly hosszú pillái vannak, hogy — mert épen melege van — tán szellőt is hajt velök a kissé megereztett kebelkendők mögé. Lábát, ha megkérjük, kitolja aranyhimes szoknyájának széle alól s aztán van mit bámulni ezen a piczi pityókán,

mely csakugyan nem való a járásra, a mint hogy egész járása nem is egyéb mint nehezkes biczés, mely sokat von el az egész alakocsa bájából. De hát chinai atyámfiai előtt ez így van jól s így van szépen.

King-Foo, a másik nő, már asszony, kis felesége Joo-Gov urnak, kivel nem tanácsos összetűzni. Ez a chinai kamasz csak nyolcz láb magas s kontya vastagabb az elefánt ormányánál. Jaj annak, ki nejt megérti! Lábának kis újjával, minden erőlködés nélkül, a házakon, a kiállítási palotán, a Szajján, s tán még magán Párison is keresztül tudná ropítani a vakmerőt. Rátartó is roppant termetű, mely annál nagyobbak látszik, mert uszályos ruhát visel, tarkát mint a szivárvány. Nyakában nagy arany láncz, kezében legyez. És mellette ott típeg csöpp felesége, kinél szófor-

Nagy-enyedi képek: 3. A lutheranus egyház (északi oldalról). — Nemes Ödön rajza után.

ványok mögött, két chinai nő ül emelvényes pamlagfélén, kiknek egyikén meglátszik, hogy „Csin-országból való, mert igazán „csinos” s annál is inkább az, miután ily kiadásban nem látnak még nőt, legkevésbé pedig csinosat.

Ott ültek és meg sem mozczaantak. Az ember

Képek a párisi világkiállításról: A chinai óriás és törpe.

szinte porcellán alakoknak tarthatta volna őket, mint azokat, miket árultak, ha néha-néha pillájukat nem mozgatták volna. Vagy tán ez is valami gépezet folytán történt? De mégsem; az „eredeti” chinai czikkok kézt sok volt ugyan, a mi Párisban készült, de e két nő mindenesetre chinai termék, akár porcellánból van, akár husból és

gadóbb és hívebb tán nincs is a föld kerékén. S a mi nem telik ki szerelméből, azt pótolja félelme. S nincs-e oka a félelemre, ha ez a roppant chinai torony gyöngéden leboacsétkozik hozzá, hogy egy nagy üregnek szélével, mit más emberről ajknak nevezünk, illesse nejknek arcát?

TÁRHÁZ.

Irodalom és művészet.

(Jövő évi naptárak) Az ősszel megérkezett a jövő évi naptárak megjelenésének ideje is. A közönség különböző rétegeinek, osztályainak s ízlésének kívánalmait képezte, nagy választék van bennök most is, mintrendesen. Eddig elé meg csak a Heckenast Gusztáv kiadásában megjelenők küldtek be, de már ebből is bátran válogathat kiki kedve szerint. Ezek a következők. 1. Protestans képes Naptár, szerkeszti Dr. Ballagi Mór; ez a legrégebbi mindannyi közt, mert ezuttal már tizenegyedik évfolyama van kezünkben. Tartalomdús s gondosan szerkesztett évkönyv, közhasznú s a mellet prot. felekezeti tartalommal. Állandó közönsége, úgy hisszük, az idén is előszeretettel nyul utána. Ára 50 kr. — 2. István Bácsi Naptára, szerkeszti Májor István, méltó társa az előbbinek, melynél csak egy évvel ifjabb. Leginkább a katolikus nép számára van szerkesztve s ez irányban bir kinyomott felekezeti jellemmel; tartalma változatos, erkölcs- és elmeképző. Ára ennek is 50 kr. — 3. Falusi Gazda Naptára, szerkeszti Dr. Farkas Mihály, a jeles gazda, ki e szakiradalom terén már régóta ismeretes. Naptárát életre való, gyakorlati irányú és hasznos tudnivalókkal töltötte meg, képei is a mezei, kerti és házi gazdaság köréből vannak véve s helyesen világosítják a szöveget. Falusi gazdánknak különösen ajánlhatjuk e naptárt, mely ezuttal negyedik évfolyamát járja. Ára 80 kr. — Hasonemű és czélú, csak hogy kisebb terjedelmű. 4. Kis-gazdák naptára, mely egy kisgazda szerkesztése alatt most jelen meg először. Cézlszerű tartalma a olcsó ára, 30 kr., egyiránt ajánlja. — 5. Tatár Péter is itt van a Magyar Nép Naptárával, melynek mulattató tartalmát Paprika Jancsi „Nevessünk“ című adoma-toldaléka egészíti ki. A naptár czimképe Kossuth Lajos új képének csinos faszete. Ára csak 25 kr. — 6. Lidérc-Naptár, Rémtörténetek, kalandok, bünesetek, tünderregék, csodás tünemények, stb. gyűjteménye. Már hetedik évfolyamban kísért, s úgy látszik állandó közönséget gyűjtött maga köré; sok ember gyönyörködik az ily rémséges dolgokban. Ára 60 kr. — 7. Aurora, album-naptár, magyar hőgyek számára, szerkeszté Tóvölgyi Titusz; a sikerült kiállítás szépirodalmi tartalom naptárát Jókai Mór, legnépszerűbb írónk aczélmestertü arczépele ékíti. Ára ennek is 60 kr. — 8. Felsőbb tanintézetű Tárca-Naptár, első évfolyama, Hollós László szerkesztése mellett; jogászok, orvosnövendékek, technikusok stb. számára. Tartalma, a rendes naptár részen kívül, a m. kir. egyetem rövid története, az egyetemi tanárok s tanszakai, további könyvtári, más felsőbb intézeti s akadémiai tudnivalók stb. Jegyzeteknek üres papír, írón van mellékelve a tárca-alaku kemény kötésű csinos könyvecskehez. Az illetők szivesen veendik ez új kezdeményt. Ára 1 ft. — 9. Új Honvédnaptár, szerkeszti Áldor Imre, melyről már emlékezünk, az 1848-ki budai ostromot feltüntető szinnyomatú borítékkal, az ostrom képpel és a honvéd-világra vonatkozó érdekes szöveggel. Bizonyosan nagy közönsége lesz. Ára 60 kr.

(Uj könyvek.) Heckenast Gusztáv kiadásában megjelentek: A magyar költészet története az ősidőktől Kisfaludy Sándorig; írta Toldy Ferenc; második javított (s czimképes) kiadás, egy kötetben. A költészet kedvelőinél s általában irodalomtörténetünk barátinál nem szorult ajánlásra a nagy-érdemű szerző a jeles műve, mely kellő részletességgel s nagy alaposággal kezeli érdekes tárgyát. Ára 2 ft., mi a csaknem 500 lapot tartalmazó csinos kiállítás kötetnél olcsónak mondható. — A magyar nyelv teljes szótárából, Ballagi Mórtól, már a 7-dik füzet jelent meg, s ezzel be van fejezve az első kötet, mely a Karpótfegy szóig terjed. E mű, mely az akadémiai Nagy-Szótárnál jóval kisebb téren s így sokkal olcsóbban is adja a szükséges nyelvyangot, minden művelt olvasónak különösen ajánlható. Egy-egy füzet ára 50 kr. — Magyarország történetének kézikönyve, a legjobb források után írta Kerékgyártó Árpád. Első rész, ára 80 kr. A második már előbb jelent meg, — Keresztény öregek gyámola és Új Rész-kert, két katolikus imakönyv, mindkettő jeles ima-és énekeskönyv. Tárkányi Bélától, s mindkettő az egri érseki hatóság jóváhagyásával. Mindkettő egy-egy szép aczélmestert díszíti. Amannak ára 60 kr., ezé 1 ft.

(A „Magyarország Képekben“) című honismeretető folyóirat II. folyamának 3-ik füzetében Bocskay István, Bethlen Gábor és II. Rákóczy Ferenc fejedelmek s a magyar szabadság nagyevű bajnokainak arczépeit és életrajzát közli. A képek Marastoni művész önjától, a szöveg Szilágyi Sándor és Thaly Kálmán tollából származtak. A füzet többi czikkje rokontartalmak többnyire: a Rákóczy-kor történelmi emlékei közül Onod és Szerencsvára; Bethlenre emlékeztető erdélyi képek. — Kriza János, a székely népköltészet nagyérdemű gyűjtője, érdekes közleményt ad e czim alatt: Mit álmódnak a székelyek? mig Gergely Lajos „Egy székely népköltő“ ismerteti. A tornai kastély és vár, s „Tátrai képek“ (az kép Tátra-Füred vidékéről), Keleti önjából, zárják be a füzetet. — E havonkint megjelenő folyóirat előfizetési ára évnegyedre 1 ft.

(Felhívás.) Szivesen kérem mindazon t. cz. irodalompartolókat, s barátainkat, a kik Kisebb történelmi munkáim kiadására szétküldött felhívási ivenk előfizeteket vagy aláírókat gyűjteni méltóztattak, sziveskedjenek ezen ivenk a nyitáni befizetést pénzeikkel együtt okt. 15-ig Pestre, Ráth Mór ur könyvkereskedésbe visszaküldeni. — Pesten, 1867. szept. 28-án, Horváth Mihály.

(Uj iskolai könyv.) Heckenast Gusztávnál megjelent és minden könyvtárnál megrendelhető: „A magyarok története“, kézikönyvkül a középiskolák használatára, füze 224 lap, ára 1 ft. 40 kr.

(Benedek Aladár) (Náray Iván) tehetséges fiatal költő, előfizetést hirdet újabb költeményeire. A gyűjtemény terjedelme 11—12 nyolczadret iv (180—200 lap), mely finom fehér papíron, vastag csinos borítékba füze Khór és Wein nyomdájából november elején jelenik meg. Egy füzet 1 ft. Aranyos díszítés 2 ft. (Bolti ára magasabb lesz.) Az előfizetési ivenk október végéig szerzőhöz (bástya-utca 2. sz.) bérmentve küldendők. Kik ez új gyűjteményre előfizetnek, azoktól szerző a tavaj megjelent 2 kötet (2 frtos) példányból 1 ft 50 krajczárért fogad el megrendeléseket. Így mind a három kötet ára 2 ft 50 kr. E három kötet 2 aranyos díszítésben (a két első kötet 3 kötet s a harmadikat külön) 3 ft 50 kr. A határidőig beérkezett előfizetők és szives gyűjtők nevei a könyv utolsó lapjain ki fognak nyomtatni. A gyűjtők 8 példány után füzött példányt és 14 példány után díszpéldányt kapnak.

(A „Jó Barát“) első száma megjelent; tartalma kiválólag érdekes és népszerű. Elöl Kossuthról és Deákról közöl czikket, elsorolva mindkettőnek nagy érdemeit. A két nagy hazafiank arczépei is közöltetnek. — A többi czikk: „Dal a bús gelize madárról“, „Falusi élet“ versek, „Szerencse fia“ elbeszélés, „Bölnyvádaszat a mexikói pusztaságon“, „Küzelem a medvével“ képpel. Ezután a tárcaarovat, országos életünk, anyagi, szellemi s anyagi ismeretével, vidéki levéllel, vegyes hírekkel. Ez érdekes lap ára egész évre csak 2 ft.

(A hírlapirodalomra vonatkozó.) A „Neuer Lloyd“ egyik nap megszűnését jelentette, másnap megint azt, hogy tovább is járni fog. — Az „Alföld“ szerkesztőt változtat; Tisztai Lajos e lap eddigi főmunkatársa veszi át. A „Székely Néplap“ nem szűnik meg, hanem szerkesztőt és nyomdát változtat. Ez okból keletkezett megszűnése híre, melyet mi egy jó hitelű erdélyi lapból vetünk volt át. Ezután Száva Farkas fogja szerkeszteni. A most keletkezett „Jó Barát“ szép pártolárnak örvend. — Megjelent a „Független Lapok“ 1-ső (illetőleg mutatóvny-) száma; a lap szelleme már programjából ismeretes. Szerkesztése, a meny-nyire egy számból itélni lehet, ügyes és szellemteljes. Tárczája történelmi tanulmányokat kezd, melyek elszej Széchenyi és Kossuth közt van párhuzamot.

(Regény-irodalom.) Három ifju író fogott most regény írásba: Asbóth János, Tóvölgyi Titusz, s kit lapunk olvasói is ismernek egy szép beszélyéről: Beóthi Zolt. Tóvölgyének czime: az „Anyák büne“, Beóthi „Szomorú ház“ czim alatt írja. — (Izsó Miklós) e napokban vegzte be Debreczenben a Csonkai-szobor nagy mintáját. A mű, mielőtt öntés végett külföldre szállítottán, pár napon át közszemlére volt kitéve. E szobor-minta, mint Debreczenből írják, valódi remekmű, s teremtője büszke lehet nagy művére.

Egyház és iskola.

(A pesti bírósági államvizsgálati bizottság) részéről ennell közhírré tetetik: hogy ezen bizottságnál a vizsgálatok a folyó évi október havában megkezdődnek, és a jogvégzetkek számára rendszerint minden szombaton az egész iskolai éven át tartatnak, az utolsó hat hetet kivéve, mely a jogtanulóknak van szánva. A vizsgálatról iránti folyamodások ezen bizottságnál elnökénél, Szabó Imre hétszemélyöknél Pesten, bécsi utca 1. szám alatt beadandók.

(Fővárosunkban mulatnak) három rendes tanárt választottak: Szakács Mózeset, Thaly Kálmánt és Dömötör Jánost. Ily jeles tehetségek lelkiismeretes munkássága mellett remélhetni emez ifju intézet fölvirágzását.

(Fővárosunkban mulatnak) a kézi vásárhelyi ref. egyház küldöttei, kik az oroszfalvi leány egyház templom építési költségeire segélyt gyűjtöttek. A kézi vásárhelyi buzgó és lelkes egyház, erdélyi keleti szélén, az ojtózi szoros közelében, erős örtornyú a nemzetiségnek és vallásosságának; s a kis oroszfalvi leány-egyház is ugyan-e czélunk akar először lenni. Ajánljuk a szentczélú segélygyűjtőket, valamirre járnak, a közönség jóvoltába.

Közintézetek, egyletek.

(A Szent István-Társulat) 1867. évi október 10-dikén reggeli 9 órakor Pesten, a társulat igazgatósági helyiségében (Lipót-utca 11. szám, 1. emelet) tartandó XVII. közgyűlésére a társulat t. cz. tagjai tisztelettel meg hívatnak. A közgyűlést az egyetemi templomban reggeli 8 1/2 órakor tartandó szentmise előzendi meg.

(A budapesti ügyvédegylet) közgyűlése szept. 28-dikán tartatott meg a piaristák épületében Horváth Károly elnöklete alatt. Az aláírás azonban megnyitattavan, mindössze csak 86 név gyűlt össze, holott az egylet csak 100 taggal leendő megalakulnak nyilatkozhatott. Ennek fogva határozatban ment, hogy az aláírás a jövő gyűlésig nyitva maradjon.

(A Pósonyban alakulóban levő) m. jeltőlóg- és váltóbank szeptember 28-án rendkívüli közgyűlést tartott, melyben a jelenlevők az intézet életelbtervezését, és az alapszabályoknak a miniszterium által ohajtott módokat szerinti átváltoztatását határozta el. E szerint a részvényesek most havi részletekben fog befizetni, hanem rögtön az alapszabályok helyben hagyása után 30%, 3 hó múlva ismét 30%-ét 6 hó múlva az utolsó 40%. A banknak további ingatlanok szerzése csak azon esetben lesz megengedve, ha az bekezelés követelési biztosítására szükségesnek mutatkozik, de ez esetben is, mi ely lehet, ismét tul kell adni amaz ingatlanokon. Az intézet azonnal megkezd működését, mihelyt 500,000 ft van befizetve.

(Az állatkerti társulatnak) megengedte a pénzügyminiszterium, hogy az újonnan építendő nyakorjányház megfizetése céljából sorjátszókat rendezhessen, melyben 31 állat, és pedig szarvas, majom, aranyfácány stb. lesz megnyerhető. Sorsjegy 20,000 fog kiadati-tíz-tíz krajczárjával s a huzás okt. 10-én vasárnap lesz magában az állatkertben.

Mi újság?

(Egy hazatért.) László Károly hazánkfia s lapunknak is buzgó munkatársa, kinek érdekes amerikai közleményeivel olvasóink gyakran találkoztak, hazaérkezett Észak-Amerikából. Ugy tudjuk, hogy a fővárosban fog letelepedni. Üdvözöljük őt a rég nem látott hazában, s reményünk van, hogy lapunk hasábjain ezután is fogunk nevével, nem egy érdekes közleményben találkozni.

(Felső) Szabó Imre felső-iskolai kath. plébános, országgyűlési képviselő, és a válás és közoktatási magyar miniszterium osztálytanácsosának a veszprémi egyházmegyében ürességen levő „Béla-kutról“ (Abbatia Belae fontis) nevezett apátság címzet díjmentesen adományozta. — (Percezel Miklós) akarják képviselővé választani Pécsen, s meghalt Angyal Pál helyére. — (Gr. Bethlen Gergely) tbnok szept. 29-én Kolozsvárra érkezett. — Többen Szamosfalvára mentek eléje, hol b. Huszár Sándor a honvédegylet elnöke szónoklatra fogadta. Este fátylas-zenét rendeztek tiszteletére.

(Zágrábban) a reáliskola és gymnasium azon tanárát, kik magyarellenesen írták, hivatalukból elbocsátották.

Melléklet a Vasárnapi Ujság 40-ik számához 1867.

(Pesten mulat) Wiegand O. lipcei híres könyvkereskedő. Üzletét Pesten kezdte volt, de némely szabadelvű munkák kiadásáért még 48 előtt száműzetésre. 48-ban visszatért, azután megint távoznia kellett. Lipcsében híres névre tett szert s a szabad eszméket folyvást szolgálta.

(A vígadó helyiségeit) az okt. 2-án tartott árverés alkalmával Frohner vette ki 13,200 fért. Az eddigi hasznóbér 15,800 forint volt.

(Seiler pesti órá) egy beces függő órát, világított számlappal, ajándékozott az akademiának, melyet épületének léposházában már kikakasztottak.

(Törtézetes gyilkosság.) Szeptember elején irtózatot büntettet követelt el egy szabadságos katona a Kassa és Eperjes közt fekvő falvak egyikében. Ugy történt: A legény ivott máskokkal a falu korszmájában; ott sem tudta becsültesen viselni magát, hanem hanykolódott. kötekedett minden igaz ok nélkül. A vele levő falusiak túrték egy darabig, hanem mikor nem tűrhették tovább, megfogták és kidobták. Ő nem egykönnyen engedett, hanem verekedése fogta; természetes, hogy ellene sokan levén, őt elpáholták istenigazában és mégis kidobták. Felbőszülve ekkor, mint egy valóságos vadállat, tajtékozva nyargalt a legény keresztül a falun, nem birva dühével. Két nyomorú zsidó-koldus az országúton vándorogott tovább; ezeket ahogy megpillantotta, rájuk rohant állati dühében, épen mint a tika, mely ha felbőszül, neki róta a legelsőnek, a kit talál. Az egyik koldust földhöz sújtá s egy nagy kővel teljes erejéből sújtott fejére. A másik megfutamodott; ő utána, azt is megragadta és kővel törte a fejét. Ezalatt az első mozogni kezdett; a katona megint ahhoz szaladt és roncsolni kezdte fejét. Így járt mindaddig egyikőt a másikhoz, míg csak az életnek egy szemerkéjét sejté bennök; fejüket a kővel apró darabokra törte. Így hűté dühét a gazember e nyomorultakon, kik soha meg nem bántották! — Így írja a „Jó Barát.“

(Bübböjölés.) Nagy-Kőrös törvényeszéke előtt egy urnó bepanaszolt egy cigányasszonyt, hogy az tőle 20 fót s sok mindenféle ruhaneműt vett föl azon határozott ígérettel, hogy elpártolt kedvesét visszabüvívőli. Az urnó megtejt mindent, a mit a cigányasszony elébe szabott: vett fehér czéznát, piros czéznát, mind más boltból; kötözött azzal a kedvese kapuja elől hordott s az ő ölőbe rakott földet éjjel előtt a kapuban keresztbe tett lábakkal ilvte stb., és kedvese még sem tért meg. — Ezért panszolta föl az uri nő a cigányasszonyt, mint csalót. — A cigányasszonyt nem büntették meg, hanem az uri nőt — kinevették.

(A hatvani-utczában) okt. 1-én igen különös szomorú eszt történt. Egy fiatal ember ment végig az utcán, kit mindenki megbámult. A fiatal ember meg-megállt, csókot hintett egyes ablakok felé s egészben oly különösen viselte magát, hogy e magviszelete a legszomorubbant sejtette. — Szerencsére arra hajtatott egy egyetemi tanár, ki a fiatal embert meglátva, kocsijába ültette s így megszabadította az utcán járók-kelők kíváncsiságától. A fiatal ember, mint halljuk, D-r Aurél pesti orvos. A szerencsétlen örltségi rohamok lepték meg.

(A közmunkaügy) tárgyában megkezdődött a bizottság működése. Miután a tagok nagyobb része délelőt országgyűlésen van elfoglalva, délutánként tartják üléseit, három óratól néha 6-ig 8-ig is. Annyanb egyet értettek már, hogy az országos utat fenntartásáit fizesse kész pénzzel az állam; a polgárok ingyen munkája csak a megveti utat fenntartására vétecsék igénybe.

(Wajdits Nándor) Pápan papír- és könyvkereskedést nyitott.

(Csalás.) A pesti lipótvárosi fiók-postahivatalnál következő cseflogás adta elő magát: ugyan egy egyné várakozott a hivatalban egy 1000 forintos levél feladására, ekközben egy másik egyén közeledett hozzá s elkérte tőle a levelet a bankjegyek felolvasása végett, és bement az elzárt hivatali helyiségbe. A fél, midőn egy ideje várt a venyére nem kapta azt, a hivatalhelyiségbe ment azt sürgetni; de mekkora lett csodálkozása, midőn a hivatalnokok közt az illetőt nem találta! sem tőle a hivatalnokok közül a levelet senki át nem vette. A vizsgálat és nyomozás a tettes nyomát még nem fűzőz fel. A csaló, ki a részedett előtt postahivatalnoknak adta ki magát, a hivatalhelyiségen át az udvarra nyíló ajtón kiment és ellébot. Ilyféle esetek meggátálásában a Bach-rendszernek volt némi előnye, a mennyiben t. i. a hivatalnokok egyenruhában működtek, s így nem voltak össze-tevesztethetők.

(Régészeti kincsek.) Mint a „Moskwa“-nak írják Orenburgból, a Dechan-Ket homok által tetemetett város kiásásával nagy téglá- és üvegyárákra bukkantak, melyek annál nevezetesebbek, minthogy Közép-Ázsiában ezen ipar ismeretlen és az üvegyárak legnagyobb része Oroszországból kerül oda. Arany- és ezüstpénzek is találtak a téglák, melyekből a város épült, jeles minőségűek és oly jó állapotban vannak, hogy mint építési anyag az orosz erődítésekénél felhasználhatnák. A város átmérője három werst (oroszmérföld).

(A fűnézők közül) az idegeneket elbocsátani s helyöket kiszolgált katona hazafiakkal tölteni be — szándékszik a pénzügyminiszter.

(Egy vendéglőben) a minap két ember beütögetett egy magyar lapban. Alig tudtak valamit magyarul, de mégis meg akarták érteni. Egy sorban előfordult a Dalmady Győző neve is. Mi az a Talmati Giöc? — kérdő az egyik. „Ein dalmatisches Dampfschiff“ — felelé a másik teljes meggyőződéssel.

(Haldózás.) Tóth József, a képviselőház felügyelője szept. 30-án szélhűdében elhunyt. — Kászon-Jakabfalvi László József, szül. Szeres-csek Anna asszonynak, az irodalom és művészet lelkes pártolójának, szept. 20-kán Lunkányban történt gyászos elhunytáról értesülünk. A boldogult, mely gyászban hagyta 38 évi hű férjét s számos ismerőt és tisztelőt. Béke poraira!

(Dickens Károly) november folytán látogatást akar Amerikában tenni, hol 30 éve már, hogy nem volt. Kétségkívül szivesen fogadják, mivel egy író művei sincsenek ott annyira elterjedve, mint a Dickenséi. Felolvasásokat fog tartani s ezt New-Yorkban kezdi.

Nemzeti színház.

Péntek, szept. 27. „Romeo és Julia.“ Szomorujáték 5 felv. Irta Shakespeare; ford. Gondol D. A shakespearei darabokra jó idő jár; pénteken s hétön Macbeth, vasárnap Szentivánéji álom, pénteken Romeo! Ez utóbbinak előadása a legsikerültebbek közé tartozott ezuttal. Lendvay Romeoja megnyerő költői alak, játéka meleg és értelmes. Még több dícséretet érdemel Felekiné, ki Julia nehéz szerepét, kivált a darab második felében nagy művészeti erővel s hatással adta. A szabadság ideje után először fellépő művésznő, nagyszámú közönség lelkesedéssel fogadta. — A kisebb szerepek is nagyobbára jó kezekben voltak. — Általában a színházi idény nagyon megkezdődött; a színház többnyire tömve van, — csak a repertoire is legyen jó, élénk s változatos!

Szombat, szept. 28. „Az afrikai nő.“ Opera 5 felv. Zenéjét szerz. Meyerbeer. Vasárnap, szept. 29. „IV. László.“ Tragoedia 5 felv. Irta Doba Lajos. Hefő, szept. 30. „Egy millió.“ Vigjáték 3 felv. Kedd, okt. 1. „Bánk bán.“ Eredeti opera 3 felv. Zenéjét szerz. Erkel F. Szardá, okt. 2. „Benoiton-család.“ Vigjáték 5 felv. Irta Sardou; ford. Csepregi F.

Csibérik, okt. 3. Ó Felsőge névnapjának előestéjén, a zínház ünnepélyes kivívágása mellett: „Mártha.“ Vigóra 4 felv. Zenéjét szerz. Flotow.

Szerkesztői mondanivaló.

A honnák élni. Látszik, hogy gonddal van dolgozva, csinosan rimelve; de még sem tartjuk közlendőnek; a mit öntől máshol olvastunk, sikerültebb volt; s a föllépkő költőnek örízkednie kell, hogy előbb verseiben már visszazöngöljön a mutasson. Itt sok helyt nagy szavak mellett kevés költői tartalom van. Kérünk s várunk jobbat, bár egyszerűbbet.

P. S. Mindkét költeménynek van érdeme. „A viharos éj“, kivált kezdetén, közepén, meglopett balladai hangja és szinesével; bevezetése azonban nem egészen elégi tetti. „Az országos eső“ jó humorral, ügyes leírásokkal váltakozik, csak hogy kissé hosszúra van nyujtva. Mindkettőt fél-reteszszük és ha időközben még jobbakat nem kapunk (mit ohajtunk és várunk is öntől) — ezekre is sort kerítetünk.

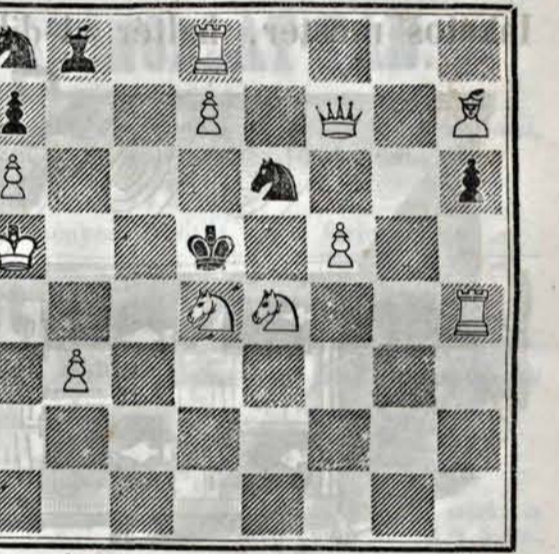
S. Patak. Z. E. Sajnáljuk; de a lap technikai be- rendezése lehetetlen tette kívánságának teljesítését.

Beregszásra. St. A szerkesztőség nem azért kívánja a beklüdtő kéziratok irójának nevét, hogy azt közölje, hanem egyedül: hogy maga biztosítva legyen a küldemény hitelessége felől. A czikket a lapban, ha a beklüdtő kívánja, névtelenül jelennek meg s a név a szerkesztőség titkában marad.

SAKKJÁTÉK.

410. dik sz. f. — Bayer Konrádtól, (Olmutzben).

(Az angol tornában első díjat nyert feladvány.) Sötét.

Világos. Világos indul, s 3-ik lépésre matot mond.

A 404-dik számú feladvány megfejtése.

(Minkvitz J.-tól, Lipcsében.) Világos. Sötét. Világos. Sötét. 1. Vc1-a1 Ff6-a1 Bg6-e5 2. Ba7-a6 tetsz. sz. 2. Ba7-d7 Hf8-d7 3. B. v. Huzsár ad matot. 3. Va1-a8fmat.

Helyesen fejtették meg. Veszprémben: Fülöp József. — Harasztiban: Gr. Festetics Benno. — Pesten: Rakovszky Aladár. — Mátra-Verebolyon: Kohn Dávid. — T.-Ujlakon: Lövi Jónás. — A pesti sakk-kör

A 405-dik számú feladvány megfejtése.

(Bayer Konrádtól, Olmutzben.) Világos. Sötét. 1. Vf4-f5t. Kc8-d8 2. Vf5-c8t. Kd8-c8 3. Bg4-a4t. Kc8-d8 4. Ha6-b4 tetsz. szer. 5. B vagy H ad matot.

Helyesen fejtették meg. Veszprémben: Fülöp József. Harasztiban: Gr. Festetics Benno. — Pesten: Rakovszky Aladár. — T.-Ujlakon: Lövi Jónás. — A pesti sakk-kör.

Rövid értesítés. Veszprém: F. J. A. 408-dik feladványban (Sziromaytól) f5-ön sötét gyalog áll.

TARTALOM.

Vandrak András (arczép.) — A Ség Maris anyja — Egy nap Fiuméban. — Nagy-Enged, régészeti és történelmi tekintetben (három képpel). — Képek a párisi kiállításról (képpel). — Az osztriga vagy szörbencs (képpel). — Az elefántcsont. — Egyveleg. — Tárház: Irodalom és művészet. — Egyház és iskola. — Közintézetek, egyletek. — Mi újság? — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Felölös szerkesztő: Nagy Miklós.

Table with columns for dates and days of the week, listing events and page numbers. Includes 'HETI-NAPTAR' and 'Hold változásai'.

HIRDETÉSEK.

KÁNYA JÓZSEF

(előbb Böhm és Kánya)
Pesten, József-tér 10-ik sz. a.,
ajánlja
minden évszakra
dúsan állított
legujabb bel- és külföldi
női-divatárú
raktárát.
2237 (2-6)

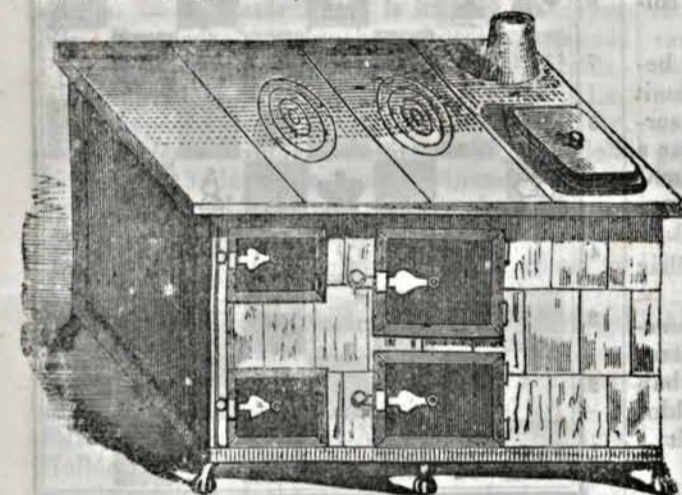
Felhívás.

A Theszery-Demény ügy igazgató képviselője id. Szilassy György ur elhalálozván; magában a porben pedig a fömelt. házban. tábla a barátságos egyezkedés megkísérlésére f. évi decz 16-kát kitűzve: a kellő intézkedések megtétele végett szükségesnek látja alulírott a Thesz-Dem. család fölperes tagjait október 20-an délelőtti órára Vácra a „Curia” című fogadóba küzgyűlésre meghívni.
Kelt Pesten, aug. 3-án 1867.

Nagy Dániel m. k.,
mint a pör jogi képviselője.
2208 (5-5)

FABIAN LAJOS

lakatos mester, haltér 4-dik szám alatt Pesten,
ajánlja minden-
mű **takarék-tűz-**
helyeit ugyszinte
asztal-tűzhelye-
ket kályhacse-
réppel, valamint
befalazandó tűzhe-
lyekhez minden
megkívántató ré-
szeket nagy vá-
lasztékban a leg-
jutányosabb ára-
kon.
Videkről
tett megrendeléseket pontosan teljesít a t. cz. közönségnek alázatos kész
szolgája
a fentebbi.

Die in Wien 1866 prämirte Samenhandlung
BRÜDER FRANKL IN PRAG.
Schillinggasse (Porio) 1074-2. Hotel „englischer Hof”.
orbittet sich rechtzeitig, unter Beifügung von 10 fl. Ö. W. als Angabe per Sack. Auf-
träge auf nachstehende, bewährte, vorzüglichste, direct bezogene Original-Saat-
treide und Winterropps-Saaten unter Garantie der Echtheit:
Probster Saatroggen (Korn) } 25-35 facher } in plombirten Originalsicken zu
Saatzweizen } Ertrag } 1 Tonne ungefähr 2 1/2 nieder-
Winterroppsaaat } österr. Metzen.
Effectuirung rechtzeitig Ordres: Raps im August; Roggen und Weizen anfangs
September; spätere so lange Vorrath, 14 Tage nach Empfang.
Englische Saatweizen, namentlich: Fenton, Hoptown, Hunters, Winter-
Talerwrea, Redhead, Spadlings proffilo, Kessingland, Halle's genealogischer,
Fern oder April und andere in Sicken von ungefähr 2 1/2 niederösterr. Metzen
Effectuirung September; spätere Ordres vier Wochen nach Empfang.
Seeländer Saatroggen (Korn) } in Sicken zu 1 1/2 niederösterr. Metzen, Effectuirung
Seeländer Winterroppsaaat } August; spätere Ordres 14 Tage nach Empfang.
Ferner empfiehlt sie ihr Lager sämmtlicher
land- und forstwirtschaftlicher Samen und Gemüse-Samen,
jetzt insbesondere von Stoppelrüben (Wasser-), engl. Futterrüben und Turnips,
Buchweizen (Heidekorn), amerik. Pfefferzahnmais, Acker- und Riesenspörgel,
sowie auch von engl. Portland-Cement, engl. Steinkohlentheer, besten Chamot-
teigeln, Wiener-Neusädter Binderpech, Fichtenpech, feinste belg. Wagen-
seifen, Peru-Guano, Knochenmehl etc. etc., sowie selbe auch ihre Dienste beim
Ein- und Verkauf landwirthschaftl. Producte und Fabrikate, für Landwirthschaft und
landwirthschaftl. Fabrikationszweige nöthigen Materialien empfiehlt; auch zu Vorsehan-
sen auf dieselben. Schliesslich theilt dieselbe mit, dass sie für Oesterreich die General-
Agentur der wiederholt mit den ersten Preisen, zuletzt auf der gegenwärtigen Welt-
ausstellung theilhaftig
könn. preuss. pat. Kali-Fabrik von Dr. A. Frank in Stassfurt
übernommen hat, und empfiehlt zur Rasbestellung, sowie zur Wissen- und Kopfdün-
gung die Kalidüngemittel derselben unter Garantie der angegebenen Gehalte an rei-
nem Kali und Controle der löbl. agriculturchem. Versuchstation in Prag, namentlich:
rohes schwefelsaures Kali 10-12%, rohe schwefelsaure Kalimagnesia 16-18%,
dreifach concentrirtes Kallsalz 30-33%, fünffach concentrirtes Kallsalz
50-53%, gereinigtes schwefelsaures Kali 39-42%, rohe schwefelsaure Magnesia,
Kalkmagnesia. Sämmtliche Dünger sind eingemahlen. Preiscurante, Berichte
über Anwendung und Resultate dieser Dünger, Frachtangaben etc., sowie auch unsere
Samenkataloge und Berichte über Saatgetreide gratis und franco.
Brüder Frankl, Prag.
2191 (10-12)

Egészségi szempontból, ha csak egy
gyógyszer megérdemli az általános figyel-
met, hogy magára vonja, az esakias a Stur-
zenegger Gottlieb-féle
SÉRVKENŐCS
lehet Herisánban, Appenzell kantonban, al-
teti sérvék ellen. Megérdemli pedig azt
két oknál fogva, először mert legtöbb eset-
ben a sérvéket, melyek gyógyítása csak
műtét nélkül lehetséges a nélkül, hogy gyu-
ladást vagy más kellemtelenséget idézne
elő tökéletesen meggyógyítja, másodsor
mert tudunkkal az egész orvosi tudomány
alteti sérvék ellen ez óráig egy orvosert
sem mutathat fel. S azért örvendetes dolog,
hogy az orvos urak többje a praxist a the-
ria fölé helyezik s melynek elismerésül a
Sturzenegger-féle sérvkenőcsöt kitűnő tu-
lajdonosságánál fogva alteti sérvék estei-
ben rendelik és ajánlják. 2240 (3-4)

Ujonnán megnyitott raktára
BRÜNNER TESTVÉREK
cs. kir. szab.
LÁMPA-GYÁRÁNAK
PESTEN.
uri-utca 2-dik szám. Trattner-Károlyi-féle házban,
ajánlja a legbővebb választékban,
mindennemű petroleum- és ligroin-lámpáit;
legcélzesebb s legujabb díszes formákban,
a legolcsóbb gyári áron.
Ugyszinte petroleum- és ligroin-elajait legjobb minémű-
ségben, a legolcsóbb áruk mellett.
2271 (1-4)

Figyelemreméltó hirdetés.
Minden családnak s különösen azoknak, kik közzvény s eszós bantal-
mokban szenvednek. Minden felesleges ajánlatát, mely a Lairitz-féle erdei-
gyapot-gyártmányokat s készítményeket megilletne feleslegesnek tartván,
tudatjuk, hogy Sigmund József főraktárában Pesten, városház-utca 1-ső sz. a., a
„zöld koszorúhoz” egy füzetke létezik, mely a fentebbi gyártmányok keletkezését,
ezen iparágak mibenlétét, valamint hasznos alkalmazását a fentebbi esetekben
tárgyalja s ingyen szolgáltat ki. Mielőtt tehát bárki e czikkért pénzt adna
ki, mindenkinek alkalom nyujtatik e kitűnő természetű határozásáról meggyő-
ződést szerezni. E füzetkehez van egyszersmind csatolva, egy orvosiag hitelesített
utasítás, mely az oly jótékony erdeigyapot vagy tüfenyő-fürdők önkészítését
foglalja magában.
A Lairitz-féle erdeigyapot-árak-raktára
Remdában, a thüringi erdő mellett.
2207 (3-12)

Előfizetési felhívás
VASÁRNAPI UJSÁG
és
POLITIKAI UJDONSÁGOK
1867. október—decemberi folyamára.
(Ismeretterjesztő és politikai tartalmu két hetilap. — Az egyik eredeti
képekkel dúsan illusztrálva; a másik „Országgyűlési beszédár”-al
bővitve.)
Kiadja Szerkeszti
Heckenast Gusztáv. Nagy Miklós.
A közlegő évnegyedre új előfizetésre hívjuk föl a t. olvasóközönséget, s ajánljuk
ez ikervállalatot, mely ugy tartalma, mint képei által közkedvességet vivott ki maga-
nak, politikai részével pedig nélkülözhetlen tájékoztatójává vált a naponkint hirlapot
nem olvasó közönségnek. Az országgyűlés új ülésszakának küszöbén levő meg-
újítása, hol hazánk legfőbb érdekei többi közt anyagi létünk életkérdéseit fognak
tárgyalni, ismét érdekesebbé teszi a politikai lapokat; s a „Politikai Ujdonságok,”
mint hetilap mindig kellő és világos áttekintést nyujt a helyzetéről, ugyanazon irónk
tollából, ki e lap politikai részét már kilencz év óta kezeli.
A két lap öszhangzó tartalmánál fogva magában egyesít minden hasznos tudni-
valót, s olcsó áránál fogva minden osztálybeli olvasni szerető ember által könnyen
megrendelhető.
Előfizetési feltételek:
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt, postán küldve
vagy Buda-Pesten házhoz hordva:
Évnegyedre (október—decemberre) 2 ft. 50 kr.
Csupán a Vasárnapi Ujság: Évnegyedre (okt.—decz.) 1 ft. 50 kr.
Csupán a Politikai Ujdonságok: Évnegyedre (okt.—decz.) 1 ft. 50 kr.

A „Vasárnapi Ujság” és „Politikai Ujdonságok,” mint legelterjed-
tebb lapok Buda-Pesten s a vidéken, a t. cz. közönség, kereskedelmi
testületek, vállalkozók, gyárosok s iparúzó hirdetményeinek fölvetelére s közle-
sére is ajánlatnak. Az igrtatási-díjak a legolcsóbban fognak számíttatni, — többszöri
hirdetésnél az illeték különös kedvezményben részesíttetnek. A fordítások németből
magyarrá ingyen eszközöltetnek.
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok kiadó-hivatala
(1-3) (Pest, egyetem-utca 4-ik szám alatt).

TÉLI IDÉNY A BUDAI CSÁSZÁRFÜRDŐBEN.

Aldírt ügyvivőség, a budai közuti vaspálya építése alkalmából bátorságot vesz
magának a t. közönséget, s különösen ama tisztelt főbírtokos urakat, kik a nyári
idény alatt gátolva valának a fürdők látogatásában, figyelemzetni a közlegő császár-
fürdői téli idényre, midőn is a gyógyfürdők a legkitűnőbb sikerrel lesznek hasz-
nálhatók.
A külföldi vendégek által is mind nagyobb mérvben látogatott gyógyhelyiség
dicséretesétől tartózkodva, csak azt említjük föl, hogy:
1-ször. E fürdőnek nagy, fődött, a kedvezőtlen időjárástól védet sétacsarnoka
van és minden folyosóját üvegfalak védik a légvonatoktól, s a folyosók, valamint a szo-
bák, fűtésre is berendezve.
2-ször. A császárfürdő kedvező helyzetével a világ egy fürdője sem vetélked-
hetik, Magyarország fővárosában feküdvén ugyanis, a fürdővendég, a fürdőhelyiség
által nyujtott szórakozások mellett még a változatosságban gazdag fővárosi élet élve-
ben is részesül. Végre
3-ször. A császárfürdő téli gyógyfürdőre oly egyszerű és a közzvény, s csúzos
stb. bántalmakon biztos gyógyhatású gőzfürdővel rendelkezik, melynek párja nincs egész
Európában.
Egyszersmind ajánljuk intézetünket a t. közönségnek, s különösen a t. ország-
gyűlési képviselő uraknak kenyelmes, díszes hónapos szobáival és kitűnő kony-
háival; eikülönítet, több szobából álló családi lakások is állván rendelkezésre. A
rendelkezés által levő 200 szoba ára: egy-egy szobáért egy óra 7 ftól fölébb az
igények s kényelem szerint. Naponkint társas étkezés (table d'Hôte) négy tal-
étellel 50 kr.; gyögyétkezés- és étkekkel az intézet jónemű vendégételek elap sze-
rint méltányos olcsó áron szolgál.
Az ügyvivőség feladatát tűzte a t. fürdővendégek s lakók kívánalmainak a leg-
nagyobb készséggel megfelelően.
Budán, 1867. szeptember 20.
2265 (2-8)

A budai császárfürdő ügyvivősége.
Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában (egyetem-utca 4. sz. a.) megjelent, és minden könyvárusnál kaphatók:
Ujabb kori
ISMERETEK TÁRA.
Tudományok s politikai társas élet encyclopaediája.
Het kötet. — (684; 666; 666; 672; 664; 628; 476 lap, nagy 8-rét) füzve egy-egy
kötet ára 2 ft., a hét kötet együtt füzve 14 ft. Vázsonba kötve 20 ft.

Női vászon-készletek,
ágyneműek, nappali és éjjeli ingek, nadrágok, korsettek, fésülő-
köpenyek, zsebkendők, harisnyák, szoknyák s a t.
Kész menyasszonyi készletek
bármely áron, menyasszonyi ruhák selyemből vagy illusioból, és
bármely ruha készítés.
Gyermek vászonnemű-készletek,
ugymint: ingek, vánkások, kádkendők, ellenzők, piqué-fakarók,
kötött főkötők s a t.
Keresztelő-vánkások és zubonykák
fonott vagy vas bölcsök, egészen felszerelve minden áron.
Finom himzések, fehérneműek,
csipkék, gallérok, és kezelők, főkötők, fátyolok, szövetek, szelek
és betétek s a t.
Függönyök
egy ablakra 4 forint 50 krajczártól 15 forintig
ajánl **TÜRSCH F.** 2262 (1-3)
Pesten, váci-utca 19-dik szám alatt, a nagy Kristóf mellett.
Részletes árjegyzékek bérmentve.

SKRIVÁN FERENCZ
kalapgyári-raktára
PESTEN,
váci- és zsbárus-utca szögletén, az „Ypsilanti” mellett.
Nagy választéku raktár, minden
nemű selyem- és nemezkalapokból,
urak és gyermekek számára, saját és
külföldi gyártmányok kelme-vadász-
kalapok, házi és vadászspikák,
kucsmák, nyakkendők, ingallérok,
Glacée-kesztyűk.
Az összes formák az alanti számok
szerint kaphatók Vidéki megrendelé-
seknel a mellette álló számok pontos ki-
tételei mellett, még a kalapok árát, szinét
és a fej nagyságát megjegyezni kérjük.
Disz-kalpakok 5 forintól 20 fo-
rintig.
1. szám félkemény, fekete, szürke vagy
drap színben 3 ft. 50 kr., 4-5
ftig.
2. „ egész kemény, fekete, szürke
vagy drap színben 4-5 ftig.
3. „ félkemény, fekete, szürke
vagy drap színben 2 ft. 50 kr.,
3 ft., 3 ft. 50 kr., 4-5 ftig.
4. „ egész kemény, fekete, szürke
vagy drap színben 4-5 ftig.
5. „ félkemény, fekete, szürke vagy
drap színben 2 ft. 50 kr., 3 ft.,
3 ft. 50 kr., 4-5 ftig.
6. „ egész kemény, fekete, szürke
vagy drap színben 4-5 ftig.
7. „ félkemény, fekete 3 ft. 50 kr.,
4-5 ftig.
8. „ egész lágy, széles karimával,
fekete, szürke vagy drap szín-
ben 4 ft. 50 kr., 5-6 ftig.
9. „ félkemény, fekete, szürke
vagy drap színben 3 ft., 3 ft.
50 kr., 4-5 ftig.
10. „ egész kemény, fekete, szürke
és drap színben, egyenes ka-
rimájú 3 ft. 50 kr., 4-5 ftig.
11. „ egész lágy, fekete, szürke és
vegyes színben 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ftig.
12. „ egész kemény, selyemből és gyékény-nemez-
ből, csupán
feketében 4 ft., 5-6 ftig.
13. „ félkemény, fekete, szürke és drapszínben 4-5 ftig.
14. „ egész lágy, fekete, szürke és drap színben 5-6 ftig.
15. „ egész kemény, fekete, szürke vagy drap színben 4-5 ftig.
Kalapok, festés, tisztítás vagy divatosítás végett a legnagyobb
készséggel elfogadtatnak és gyorsan elkészíttetnek.
2251 (2-3)

Titkos
BETEGSÉGEK,
ujonnán keletkezettek
8 nap alatt
minőségre nézve
48 óra alatt
meggyógyíttatnak
dr. FUX J.
26 év óta fenálló rendelési intézetében,
anélkül, hogy a beteg foglaltságába-
ban háborgattatnék
Rendel: d. u. 1-4 óráig.
Tiszteletdíjjal ellátott levelek a leg-
gyorsabban eszközöltetnek.
Lakása: király-utca, 33. sz. a. 1-2
emelet. 2192 (11-12)

Gyász chmisettek,
fátyolok, crepp rófszámra, gal-
lérok és hajtókák stb.
TÜRSCH F.-nél
Pesten, váci-utca a nagy Kristóf
mellett. (1-5)

LAZÁR MIHÁLY,
bádogosmester Pesten, váci-utca
10. szám az udvarban,
bátorodik a n. ér. közönség figyelmét az
ó általa ujonnán feltalált Petroleum-lámpá-
ra gomb-égyelő vonni, melyek mind
az eddig létezőkkel felülmúlják, a kisebb
8, a nagyobb 12 steeringyertyával egyenlően
ég; e lámpák asztali használatra vannak
alakítva osinos és kellemes kiállításal, go-
lyóval felesleges 2 üveggel és bűléll eltávo-
va, a kisebb ára 3 ft. 30 kr., a nagyobb 4 ft.
40 kr., a két különösen figyelembe aján-
lott petroleum-lámpán kívül minden-
nemű már ismeretes petroleum-lámpák-
kal szinte következő olcsó áron szolgál-
lok, konyhabaváló 40 kr. — 1 ftig, asztali
1 ftől 4 ftig golyóval értve; függő-lámpák
1 ftől 4 ftig, falra való 60 kr-től 3 ftig.
Petroleumot Pesten létező leg-
jobb forrásokból szállítási megbízásokat sze-
nyesen elvállalok.
2209 (2-2)

SKRIVÁN FERENCZ
kalapgyári-raktára
PESTEN,
váci- és zsbárus-utca szögletén, az „Ypsilanti” mellett.
16. szám félkemény, fekete, szürke és
drapszínben 3 ft., 3 ft. 50 kr.,
4-5 ftig.
17. „ félkemény, fekete, szürke és
drapszínben 4-5 ftig.
18. „ lágy kalapok, zöld és szürke
szinben 4 ft. 50 kr., 5-6 ftig.
19. „ himzett fekete selyem kala-
pok, lágy, pup és kemény ka-
rimával 5 ft. 50 kr.
20. „ egész kemény, fekete, szürke
és drap színben 3 ft. 50 kr.,
4-5 ftig.
21. „ egész lágy, közönséges gypot
vadász-kalapok, szürke, ve-
gyes és zöld színben, szögély-
lyal 3 ft., 3 ft. 50 krig.
22. „ félkemény, fekete és szürke
szinben 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft.
50 krig.
23. „ félkemény és egész lágy, fe-
kete és szürke színben 3 ft., 3
ft. 50 kr., 4-5 ftig.
24. „ félkemény, fekete és szürke
szinben 3 ft. 50 kr., 4-5 ftig.
25. „ egész kemény, fekete, szürke
és drap színben 3 ft. 50 kr.,
4-5 ftig.
26. „ félkemény, fekete és szürke
szinben 3 ft., 3 ft. 50 kr.,
4-5 ftig.
27. „ fekete liberia-kalapok 4 ft.,
5-6 ftig.
28. „ egész kemény, fekete kocsis-
kalapok 4 ft. 50 kr., 5-6 ftig.
29. „ huszársapkák, vörös és kék
posztóból 4-5 ftig, valdái
paszományal 10 ft. 50 krig.
30. „ horonyzatos comode sapkák
minden színben 2 ft., 2 ft. 50
kr., 3-5 ftig.
Gyermek-kalapok kaphatók, 4. szá-
mu egész kemény, fekete kockás szá-
mu fekete vagy fehér 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr. 5.
számu fekete vagy szürke, selyem vagy bársonnyal felkeszítve 3
ftal, vékony szalaggal 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ftig. 7. számu fekete
vagy szürke 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ftig. Legkisebb gyermekek szá-
mára felálló karimával fekete vagy szürke 2 ft. 50 kr., 3 ft szin-
től. olyanon tiszta fehér 6-6 ftig.
2251 (2-3)

